

Kotouttamisen osaamiskeskus

Hyvän käytännön teema (kesäkuu 2016): Kolmannen sektorin kehittämät kotoutumisen alkuvaihetta ja osallisuutta tukevat hyvät käytännöt

Harrastemessut maahanmuuttajille

Käyttötarkoitus:

Harrastukset ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat tärkeä osa onnistunutta kotoutumista. On tärkeää, että maahanmuuttajille on tarjolla tietoa paikallisista harrastusmahdollisuuksista. Erityisesti pakolaistaustaisten maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden on haasteellista saada tietoa paikallisesta vapaa-ajan toiminnasta ja päästä siihen mukaan. Haasteita tiedonvälittämiseen tuo mm. yhteisen kielien ja verkostojen puuttuminen.

Harrastemessut järjestetään yhden päivän (esim. klo 10–16) tapahtumana, jossa nuoriso-, liikunta- ja kulttuurijärjestöt, sosiaali- ja terveystieteet ja muut tahot, jotka voivat tarjota maahanmuuttajille erilaisia harrastus- ja toimintamahdollisuuksia, esittelevät toimintaansa. Tarjontaan tutustumaan kutsutaan maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita.

Toimijat, joiden käytettäväksi toimintamalli soveltuu:

Järjestöt, kunnat ja vastaanottokeskukset

Kohderyhmät, jotka ovat hyödynsaajia:

Maahanmuuttajataustaiset (ml. lapset, nuoret, turvapaikanhakijat).

Toimintamallin tai vastaavan keskeinen idea:

Tuodaan konkreettisesti esille yhdessä paikassa järjestöjen tarjoama harraste- ja vapaa-ajantoiminta, johon maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat voivat osallistua. Henkilökohtaiset kohtaamiset messuilla eri toimijoiden kanssa voivat laskea mukaan lähtemisen ja osallistumisen kynnyistä.

Aktiivisen toiminnan tarjoaminen on keskeistä toimintakyvyn säilyttämiseksi, sosiaalisten suhteiden muodostumiseksi ja sitä kautta kiinnittymiseksi paikkakunnalle.

Toimintamallin toimivuus perustuu monialaiseen yhteistyöhön ja resurssien yhdistämiseen sekä eri alojen asiantuntijuuden ja verkostojen hyödyntämiseen.

Toteuttamiseen tarvittavat keskeiset toimijat, näiden tehtävät sekä välttämättömät resurssit:

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa:

Harrastemessupäivän toteuttaminen voi olla kunnan tai järjestön koordinoimaa.

- Kunnan yhteistyötahoja: nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut, maahanmuuttajasosiaalityö; tilaisuuden turvallisuuskäsitteiden suunnitteluun voivat osallistua myös esim. kaupungin turvallisuuspäällikkö ja poliisilaitos.
- Järjestöt laaja-alaisesti mukaan: urheilu- ja liikuntaseurat, harrasteseurat (kalastus, metsästys, käsityöt jne.), kylä- ja kaupunginosayhdistykset jne.
- Vastaanottokeskukset

Jaettavat roolit ja tehtävät:

- tilojen tarjoaminen ja tilaan liittyvät järjestelyt (esittelypöydät jne.)
- järjestöjen ja muiden toimintaa esittelevien tahojen kutsuminen paikalle
- tapahtuman järjestämiseen liittyvät viranomaiskontakti, esimerkiksi järjestämisluvat, järjestyksenvalvonta, turvallisuuskysymykset
- tiedottaminen monikulttuurisen työn parissa toimiville tahoille ja maahanmuuttajille; apuna mm. erikieliset kieliavut (vapaaehtoiset), kieliapuna toimivien ohjeistus

Kotouttamisen osaamiskeskus

- päivän ohjelma ja ryhmien aikataulutus
- ohjeistus järjestöille tulkkien ja kieliapujen käyttöön
- tulkkien ja käännösten hankkiminen
- tiedottaminen asiakkaille, esimerkiksi maahanmuuttajasosiaalityön, maahanmuuttajayhdistysten, maahanmuuttajatyön parissa toimivien verkostojen, kunnan eri palvelujen ja vastaanotto-keskusten kautta
- kuljetusten järjestelyt
- palautteen kerääminen

Toimintamallin tai vastaavan kuvaus:

Koordinoinnista vastaava taho kutsuu eri toimijat kokoon. Sovitaan Harrastemessujen ajankohdasta ja paikasta. Sovitaan tiedottamisesta sekä harrastejärjestöjen että maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden suuntaan. Jaetaan roolit ja tehtävät eri toimijoiden kanssa (ks. lista yllä).

Päivä voidaan jakaa eri kohderyhmille esimerkiksi seuraavasti:

- Aamupäivä suunnattu koululuokille klo 10–11.30
- Keskipäivä maahanmuuttajaryhmille (esim. kotoutumiskoulutus) 11.30–14.00
- Iltapäivä turvapaikanhakijaryhmille (linja-autokuljetukset) klo 13.00–16.00

Arviointi:

Rovaniemellä järjestettyjen Harrastemessujen palaute oli positiivista ja messuvieraat kertoivat saaneensa kaipaamaansa tietoa. Palaute kerättiin suomeksi, englanniksi ja arabiaksi. Tilaisuus oli koettu yhteisöllisyyttä luovaksi. Osallistuneet järjestöt kokivat, että he tavoittivat sitä kohderyhmää, jota ei perinteisin tiedotuskeinoin välttämättä tavoiteta.

Toimintamallin tai vastaavan tulokset ja vaikutukset:

Rovaniemellä järjestettyyn tilaisuuteen osallistui 35 eri toimijaa (60 esittelijää). Järjestelyihin osallistui 16 työntekijää/vapaaehtoista. Harrastemessuille osallistui päivän aikana 475 henkilöä.

Levittäminen ja juurruttaminen:

Malli on helposti kopioitavissa ja muunneltavissa erilaisiin paikallisiin tarpeisiin.

Tapahtuman järjestämiseen, ohjeistukseen ja tiedottamiseen liittyvää materiaalia on tallennettu ja sitä voi tiedustella Rovalan Settlementti ry/ MoniNet tai Rovaniemen kaupungin nuorisopalveluista.

Harrastemessut olisi hyvä järjestää yhteistyönä 3. sektorin ja kunnan eri yksiköiden kanssa. Mikäli paikkakunnalla järjestetään harrastemessut, jotka ovat kaikille kuntalaisille suunnatut, niissä olisi hyvä huomioida maahanmuuttajat, esimerkiksi kieliapujen avulla tai tulkkipalveluilla.

Toteutuksen haasteet ja ongelmakohdat:

Haasteena voi olla osallistujien kielitaidon haasteet; jos tilanne ruuhkautuu, kaikille ei ehkä ole mahdollista tarjota kieliapua tai tulkkausta. Jos kieliryhmiä on monia, kaikille osallistujille ei voida tarjota omakielistä kieliapua.

Järjestöjen toimintaa esitteleviä voi olla haasteellista saada mukaan, sillä useat järjestöt pyörittävät toimintaansa pääosin työssäkäyvien ihmisten vapaaehtoisvoimin, jolloin päivätyössä olevat eivät pääse esittelemään toimintaa päiväaikaan.

Lisätietoa:

Anne Aspelund

anne.aspelund(at)rovala.fi
puh. 040 555 4296

Kuvatun toimintamallin tai vastaavan kehittäjä(t):

Rovalan Settlementti ry/ MoniNet ja Rovaniemen kaupungin nuorisopalvelut. Yhteistyössä mukana Rovaniemen kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalvelut, maahanmuuttajasosiaalityö ja SPR:n vastaanotto-keskus.